

אנחנו לא מבינים כלום: ישראל לא מצליחה לשבור את הרוח של סינוואר [?] אלו הסיבות

19.08.2024 | משה פוזילוב | written by

כדי להתמודד עם האיום ששמו סינוואר, על ישראל לנקוט בגישה רב-ממדית. מעבר לפעולות צבאיות, יש לפעול במישור התודעתי והפסיכולוגי. חשיפת כישלונותיו של סינוואר, הדגשת המחיר האנושי של מדיניותו וערעור מעמדו בתוך חמאס ובזירה הבינלאומית [?] כל אלה עשויים להחליש את אחיזתו בשלטון.

יחיא סינוואר הוא אדם בעל מאפיינים נרקסיסטיים מגלומנים, טיפוס משיחי בסגנון סייד קוטוב, הקיצוני ביותר שמבין תלמידיו של חסן אל בנא האב, המוליד של "האחים המוסלמים". את המורא מפניו ואת כוחו שאב סינוואר מכך שחקר באכזריות בלתי תתואר של חשודים בשת"פ עם ישראל. כאשר הלחץ עליו כמנהיג יחיד יגבר הוא ישוב לכלים הבסיסיים שלו, נוקשות ואכזריות, חקירות והוצאות להורג של חשודים בשת"פ, רובם המכריע על לא עוול בכפם. התהליך הזה הוא התהליך שיקריס אותו מבפנים והוא זה שיביא לקיצו.

אנשי היומינט המיומנים של השב"כ יידעו לנצל מנוף זה ולמצוא את האיש שיסמן אותו למטוסי חיל האוויר או לצלפים הישראליים. במקביל, יש להמשיך בלחץ הבינלאומי על חמאס ותומכיו, תוך הדגשת הסבל שגורמת מדיניותו של סינוואר לתושבי עזה. רק שילוב של פעולות אלו, לצד מאמצים דיפלומטיים ומודיעיניים, יוכל להביא לשינוי המיוחל ברצועת עזה ולהסרת האיום על ביטחון ישראל.

יחיא סינוואר, נולד במחנה הפליטים ח'אן יונס בשנת 1962. ילדותו הייתה מוקפת בעוני וצפיפות, משפחתו הייתה תלויה בסיוע של אונר"א לצרכים הבסיסיים. התנאים הקשים במחנה הפליטים עיצבו את תפיסותיו הפוליטיות והאידיאולוגיות של סינוואר והשפיעו רבות על דרכו להנהגה בתוך חמאס.

בשנות השמונים, סינוואר הפך לפעיל טרור משמעותי והיה מעורב בעינויים ובהוצאה להורג של פלסטינים שהואשמו בשיתוף פעולה עם ישראל. בשנת 1989 נידון למאסר עולם על מעשיו ושחרר רק במסגרת עסקת שליט בשנת 2011. עם שחרורו, סינוואר צמח לתפקיד מרכזי בארגון והוביל את חמאס ברצועת עזה לכיוון חדש ונוקשה יותר.

העלייה לשלטון והחזוק הצבאי

סינוואר הפך למנהיג בפועל של חמאס ברצועת עזה בשנת 2017, לאחר שנבחר לעמוד בראש הלשכה המדינית של הארגון ברצועה. בחירתו סימנה את התחזקות הזרוע הצבאית של חמאס בתוך ההנהגה הפוליטית שלו. תחת הנהגתו, חמאס המשיך לבצר את כוחו הצבאי, לפתח את מערך הרקטות ומנהרות התקיפה ולשלוט בעזה באופן מוחלט, כולל דיכוי אלים של כל התנגדות

סינוואר שם דגש על בניית יכולות צבאיות, תוך הטעיית שירותי המודיעין הישראלים. הוא גרם באמצעות תחבולה לפיתוח תפישת ה"חמאס מורתע" של אמ"ן ושב"כ, תוך שבמקביל טיפח חזון ליצירת מהלומה מלחמתית שתכריע את ישראל, תביא לאיחוד זירות הלחימה ותוביל להכרעה ישראלית.

מנהיגות תחת איום

תחת שליטתו, חמאס הפך לארגון הנשלט בריכוזיות, מה שהפך אותו לנקודת מרכז הכובד של הארגון. חיסול אפשרי שלו יהווה מכה קשה לחמאס, וייתכן שאף יוביל לקריסתו. במאמר זה, ננסה לנתח את אישיותו ודמותו של סינוואר, ולבחון דרכים אפשריות להתמודדות מולו בהיבטים תודעתיים ופסיכולוגיים. שימוש בכלים אלה יהווה משלים הוליסטי למאמץ המודיעיני והצבאי.

הילדות המעצבת ותחילת הדרך

סינוואר נולד למשפחה מסורתית, ואביו, ששימש כמורה, גידל אותו ואת אחיו לערכים דתיים נוקשים. אין הרבה פרטים על מערכת היחסים עם הוריו, אך ברור שסינוואר ספג מילדותו את האמונה הקיצונית באסלאם, וזו התפתחה לאידיאולוגיה מיליטנטית בגיל צעיר.

כבר מנעוריו היה מעורב בפעילות טרור, והתבלט בה כנגד פלסטינים שהיו חשודים כמשתפי פעולה. האלימות הקיצונית והאמונה במאבק הצודק חיזקו את מעמדו בתוך חמאס. המעצר שלו בשנת 1989 והשהות הממושכת בכלא הישראלי רק חיזקו את מחויבותו האידיאולוגית והעמיקו את שנאתו לישראל.

המאפיינים האישיותיים של סינוואר

אישיותו של יחיא סינוואר מאופיינת בשילוב מורכב של מגלומניה, נרקיסיזם וקשיחות אידיאולוגית. סינוואר רואה את עצמו כמנהיג היסטורי שנבחר להוביל את המאבק הפלסטיני, תחושת שליחות זו מחזקת את מחויבותו לקו הקיצוני ביותר, ושום ויתור או פשרה אינם מתקבלים על הדעת מבחינתו.

תחושת השליחות והאמונה העצמית המוחלטת מדגישים את נטייתו למגלומניה, ואילו השימוש התמידי באלימות וכוח כדי לכפות את רצונו מצביעים על מאפיינים נרקיסיסטיים מובהקים. סינוואר מתעלם לחלוטין מהמחיר האנושי הכבד שמשלמים הפלסטינים בעקבות החלטותיו. הזלזול בחיי אדם והתעלמות מהמחיר האנושי, תוך הצבת האינטרסים האישיים והאידיאולוגיים שלו מעל הכל, מהווים סימנים מובהקים לנרקיסיזם באישיותו.

חשיבות האדמה עבור סינוואר

כמוסלמי אדוק, האדמה הפלסטינית, ובמיוחד אדמת ירושלים ומסגד אל-אקצא, היא מרכיב מרכזי בתפיסת עולמו הדתית והאידיאולוגית של סינוואר. עבורו, האדמה היא לא רק שטח גיאוגרפי, אלא סמל לזהות דתית ולאומית, ומאבק עליה נתפס כמצווה דתית וכחובה לאומית.

סינוואר רואה בשמירה על האדמה הפלסטינית כחובה דתית ולאומית עליונה. הפסד של אדמה או חוסר יכולת להגן עליה יפגעו בתדמיתו כמנהיג שמוביל את המאבק הפלסטיני.

המנהיגות הצבאית והאסטרטגית

סינוואר, שהיה אחד ממייסדי הזרוע הצבאית של חמאס, עז א-דין אל-קסאם, הפך לדמות מפתח בעיצוב האסטרטגיה הצבאית של הארגון. הוא טווה את שחרורו באמצעות עסקת שליט, ועם חזרתו לעזה, הפך לדמות בעלת השפעה מכרעת בהנהגת חמאס. תחת הנהגתו, חמאס פיתח את מערך הרקטות והמנהרות, וביצע שינויים מבניים שהעצימו את כושר הלחימה של הארגון. סינוואר התבלט כמי שמוביל את הארגון בעימותים צבאיים מול ישראל, כשהוא רואה בכל פעולה צבאית כלי להשגת מטרותיו האידיאולוגיות.

המחיר האנושי והאסטרטגי

למרות ההרס והחורבן בעזה בעקבות המלחמות עם ישראל, סינוואר רואה בכך אמצעי להשגת מטרותיו האסטרטגיות. הוא מודע למחיר הכבד שמשלם העם הפלסטיני, אך מצדיק זאת כ"קורבן

הכרחי" במאבק לשחרור פלסטין. האידיאולוגיה של חמאס, המבוססת על שילוב של לאומיות פלסטינית ואיסלאם רדיקלי, מעצימה את תפיסתו כי כל אמצעי הוא לגיטימי במאבק למען שחרור

פלסטין והשגת מטרות הארגון.

כיצד להתמודד עם אישיותו של סינוואר? כדי להביא את סינוואר לסף הכרעה, יש להתמקד במספר אסטרטגיות מרכזיות:

שבירת תחושת השליחות והמגלומניה: פעולות שמערערות את תדמיתו כמנהיג בלתי מנוצח, כמו הפצת מידע על כישלונותיו, יכולות לפגוע במוניטין שלו ולגרום לו לאבד ביטחון עצמי. שבירת דמותו כמנהיג מוביל עשויה לערער את בסיס התמיכה שלו בתוך הארגון ומחוצה לו.

יצירת תחושת אובדן ושבירה: סינוואר רואה בשמירה על האדמה הפלסטינית כחובה דתית ולאומית עליונה. הפסד של אדמת קודש או חוסר יכולת להגן עליה יפגעו בתדמיתו כמנהיג שמוביל את המאבק הפלסטיני. הפסד כזה עשוי לערער את סמכותו הדתית והאידיאולוגית בתוך חמאס ובקרב תומכיו, ואף להוביל לאובדן אמון בו ובמנהיגותו.

ערעור התמיכה הפנימית והחיצונית: יצירת סכסוכים פנימיים בתוך חמאס או הפחתת התמיכה החיצונית יכולה להחליש את מעמדו ולגרום לו להרגיש מבודד. הדגשת כישלונותיו בקרב תומכיו ומתנגדיו כאחד עשויה לערער את הלכידות הפנימית בארגון.

הגברת הלחץ הפסיכולוגי: חשיפת חוסר יכולתו לעמוד בלחצים עלולה להביא אותו לבצע טעויות קריטיות, ובכך לערער את מעמדו. שימוש באיומים פסיכולוגיים ואישיים עלול להוביל אותו

לתגובות פזיזות ולהעמקת המתח הפנימי.

מיקוד בחוסר האמפתיה שלו: הצגת המחיר האנושי הגבוה של מדיניותו, במיוחד כלפי תושבי עזה, עשויה לערער את התמיכה הציבורית בו. חשיפת הנזקים והסבל של האוכלוסייה האזרחית בעזה כתוצאה ממדיניותו יכולה לעורר התנגדות פנימית וחיצונית. אם הציבור בעזה יתחיל לראות בו גורם שמוביל אותם להרס ולסבל מתמשך, זה עשוי לפגוע קשות במעמדו.

תקיפה פסיכולוגית אישית: שימוש במידע אישי או פסיכולוגי כדי לפגוע בו ישירות יכול להוביל אותו להתנהג בפזיזות ולבצע טעויות. ניתוח מעמיק של חייו האישיים וניצול נקודות התורפה שלו יכולים להוביל לתגובות בלתי צפויות מצדו, ולפגוע בלכידות הארגונית ובהתנהלותו מול תומכיו.

ניצול הפסד של אדמת קודש: כמוסלמי אדוק, סינוואר רואה את האדמה הפלסטינית, כחלק מהותי מהזהות הדתית והלאומית שלו ושל העם הפלסטיני. הפסד של אדמת קודש או חוסר יכולת להגן עליה יפגעו אנושות בתדמיתו כמנהיג דתי ואידיאולוגי, ויעמידו בסימן שאלה את מחויבותו לקדושת המאבק. פגיעה באדמות אלו סיפוחן לישראל, או הכנות להקמת יישוב יהודי על אדמות אלה, עשויה להוביל לערעור סמכותו הפוליטית והדתית, לאובדן תמיכה פנימית, ולפגיעה קשה במעמדו בזירה המוסלמית הבינלאומית.

סיכום

יחיא סינוואר הוא מנהיג נוקשה ובעל השפעה עצומה בחמאס, שמוביל את הארגון במאבק מתמיד מול ישראל. אישיותו הקיצונית, המשלבת מגלומניה, נרקיסיזם ונחישות אידיאולוגית, מעצבת את מדיניותו ומכתיבה את התנהלותו. למרות המחיר האנושי הכבד שמשלמים תושבי עזה, סינוואר ממשיך לדבוק בדרכו, כשהוא מונע מתחושת שליחות דתית והיסטורית.

לכן, כדי להביא להכרעתו, יש להתמקד באסטרטגיות שמערערות את מבנה האישיות שלו ואת מעמדו בתוך חמאס ובזירה הבינלאומית. שילוב של פעולות פסיכולוגיות, מודיעיניות ותודעתיות, לצד ניצול חולשותיו האישיות והאסטרטגיות, יוביל אותו למצבים של חוסר הצלחה, אובדן תמיכה וחזרה להתנהלות אישית נוקשה ואלימה.

להערכתו, חיסולו של מחמד דף פגע קשות מאוד במורל של סינוואר. בחלוקת העבודה בין השניים היה סינוואר אחראי על "המה האסטרטגי" ואילו דף על "האיך הביצועי". חיסולו של דף כבר הביא להערכתו לשורה של חקירות אגרסיביות ואכזריות של חשודים בשת"פ. אני מניח, שרובם המכריע של החשודים לא שיתפו פעולה עם ישראל, אולם מהבנת האישיות של סינוואר, אני מעריך שחלק גדול מהחשודים הוצאו בסופו של דבר להורג. התהליך הזה הוא התהליך שיקריס אותו מבפנים והוא זה שיביא לקיצו.

כאשר תחושת הביטחון והאמון של מי מהסובבים אותו תיפגע מחשש לזעמו, יגיע הערעור על בסיס כוחו. אני מעריך שהיום בו תגיע אליו ידו של צה"ל אינו רחוק. בסופו של דבר, ההתמודדות עם סינוואר היא לא רק מאבק צבאי, אלא גם מערכה על התודעה והלגיטימציה.

ככל שנצליח לחשוף את האמת מאחורי הנהגתו ההרסנית, כך נתקרב ליום שבו תושבי עזה עצמם יבינו כי דרכו של סינוואר מובילה רק לאסון, צריך רק אחד מהם במקום ובזמן הנכון שיבחר בדרך אחרת. מהיכרותי עם מומחי היומינט של השב"כ אני יודע שהם ימצאו את האיש.

פורסם במעריב, בתאריך 19.08.2024.